Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașovŭ, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimetŭ.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașovŭ și la următórele Birouri de anunciurī: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik*, *J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*. Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Prețulŭ insерțiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărī mai dese după tarifa și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banī.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care ¢i.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunī 6 fl., pe trei lunī 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.

Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe șése lunī 20 fr., pe trei lunī 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francī.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorī.

Abonamentulŭ pentru Brașovŭ
a administrațiune, piața mare, Târgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunī 5 fl., pe trei lunī 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunī 6 fl., pe trei lunī 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banī. Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 54. Brașovŭ, Joi, 9 (21) Martie 1895.

Primulŭ debutŭ alŭ ministrului Perczel.

Brașovŭ, 8 Martie v. 1895.

S'a ¢isŭ, că br. Banffy de aceea n'a luatŭ portofoliulŭ de interne în cabinetulŭ formatŭ de elŭ, ca sĕ delăture prin acésta bănuielile, că elŭ ar vrea sĕ continue politica violentă și hiperșovinistă, ce-o făcea odinióră în Ardélŭ ca fișpanŭ. Deputatulŭ sasŭ Zay a citatŭ acésta împrejurare în adunarea electorală săséscă de aicī, ca argumentŭ, că cabinetulŭ Banffy e decisŭ a procede cu mai mare crutare în cestiunea naționalitățilorŭ.

Orī-ce omŭ nepreocupatŭ putea însĕ sĕ prevadă, că locŭțiitorului lui Banffy la interne, d-lŭ Desideriu Perczel, nu numai că nu va rĕmâné înderĕtulŭ lui Hieronymi, dér se va strădui chiar sĕ'lŭ întrécă. Și acésta décă nu pentru alta, celŭ puținŭ pentru ca sĕ nu mai dea oposițiunei maghiare ocasiune de a ¢ice, că cabinetulŭ Banffy e slabŭ și nu póte sĕ apere cu destulă energiă interesele „națiunei“.

Energia, ce nu-i dă mâna guvernului sĕ-o dovedéscă fată cu curtea, luândŭ în scutŭ „aspirațiunile naționale“ ale oposiției apponyiste privitóre la armată, o desfășură cu profusiune fată cu popórele nemaghiare, „inimice statului“.

Așa a făcutŭ Tisza Kalman, așa face acuma și Banffy-Perczel; în susŭ își plécă capulŭ, ér în josŭ suntŭ cei mai neîngâduitorī și neîmpacațī despoțī.

„Ordonanța estraordinarŭ energică“, ce a dat'o acuma ministrulŭ de interne Desideriu Perczel, după cum raportéză foile unguresci, vine sĕ confirme acésta în modulŭ celŭ mai neîndoiosŭ.

Energia sa „estraordinară“ și-a desfășurat'o de astădată d-lŭ Perczel în contra colectelorŭ pentr'unŭ monumentŭ în memoria lui Avramŭ Iancu.

Aceste colecte, precum scimŭ, s'au începutŭ de multŭ, încă de pe când era tare și mare Hieronymi, și resultatulŭ lorŭ s'a publicatŭ din timpŭ în timpŭ, aducêndu se la cunoscința generală.

Nimĕnui, nicī chiar d-lui Hieronymi, nu i-a trecutŭ prin gândŭ a timbra unŭ actŭ de pietate fată c'unŭ bărbatŭ, care a jucatŭ unŭ rolŭ așa de mărețŭ în istoria poporului nostru și a căruia memoriă este adêncŭ întipărită în inima fiă-cărui Românŭ, ca „atentatŭ dușmănosŭ patriei“ și ca „ațîțare“.

Așa ceva i-a fostŭ reservatŭ sĕ facă numai locŭ-țiitorului lui Banffy, care a vrutŭ sĕ tromfeze pe predecesorulŭ sĕu în făurirea de ordonanțe „energice“, îndreptate în contra Românilorŭ. Ca sĕ potă însĕ documenta o „estra-ordinară energiă“ d-lŭ Perczel a basatŭ ordonanța sa pe descoperirea fictivă a unei agitațiunī secrete, susțiindŭ în ordonanța sa, că colectele pentru a ridica unŭ monumentŭ lui Avramŭ Iancu s'ar face între Românī în secretŭ și că numai acuma a ajunsŭ lucrulŭ acesta la urechile guvernului.

Firesce, că pentru a puté sĕ-șī motiveze fiă și numai la aparență, porunca despotică, ne mai pomenită într'unŭ statŭ constituționalŭ, ca autoritățile sĕ secuestreze banii colectațī ér colectanții și contribuenții, carī vorŭ fi surprinșī asupra faptului, sĕ fiă *brevi manu* judecațī la 15 ¢ile arestŭ, ministrulŭ trebuia sĕ-șī ia refugiulŭ la acelŭ neadevĕrŭ, că banii s'ar aduna „în secretŭ“.

Dér cine i-a spusŭ d-lui Perczel, că Românii ar voi sĕ tăinuéscă adorațiunea lorŭ pentru eroulŭ Munțilorŭ, care s'a luptatŭ cu atâta abnegare ca sĕ emancipeze neamulŭ sĕu împilatŭ și subjugatŭ de vécurī?

Puținŭ cunósce ministrulŭ de interne pe Românī și rĕu de totŭ a fostŭ informatŭ de șefulŭ sĕu, décă a pututŭ admite și numai unŭ momentŭ așa ceva.

Și ce causă arŭ puté sĕ aibă Românii de a ascunde venerațiunea lorŭ pentru Avramŭ Iancu? Nu cumva sĕ le fiă rușine, că acestŭ „rege alŭ Munțilorŭ“, cum era supranumitŭ, a fostŭ unŭ credinciosŭ supusŭ alŭ tronului și amiculŭ dinastiei, pe care a apĕrat'o în contra rebeliunei lui Kossuth, a dușmanului ei celui mai neîmpăcatŭ?

Ministrulŭ de interne, care proscrie memoria prefectului legiunilorŭ române dela 1848/9, n'ar fi trebuitŭ sĕ uite, că acesta a luptatŭ alăturī cu acea armată, a cărei eroismŭ este eternisatŭ în monumentulŭ, ce stă pe piața din Buda.

Décă déră și numai colectarea pentr'unŭ monumentŭ alŭ lui Iancu învólvă unŭ atentatŭ dușmănosŭ patriei, cu câtŭ mai multŭ nu trebue sĕ fiă acelŭ monumentŭ din Buda unŭ astfelŭ de atentatŭ? De ce-'lŭ toleréză déră guvernulŭ ungurescŭ în mânia tuturorŭ protestărilorŭ din tabĕra kossuthistă? Unde este aicī consecența logică?

Dér, vorŭ ¢ice domnii Banffy-Perczel, dela 1867 s'a aruncatŭ vĕlulŭ uitării asupra celorŭ trecute. Atuncī de ce nu vorŭ sĕ se împace și cu memoria lui Iancu, despre care a trebuitŭ sĕ recunóscă și Ungurii, că s'a luptatŭ în prima liniă pentru libertatea poporului sĕu subjugatŭ?

Ar trebui sĕ scie d-lŭ Perczel, că unŭ scriitorŭ de frunte maghiarŭ, F. Szabo, este, care recunósce, că Avramŭ Iancu a fostŭ însuflețitŭ numai și numai de sfânta libertate, că n'a luatŭ arma nicī pentru vr'unŭ folosŭ materialŭ, nicī pentru a-șī satisface poftei de rĕsbunare asupra Maghiarilorŭ, ci s'a luptatŭ pentru idei mai înalte.

Ei bine, cultivarea memoriei unui astfelŭ de bărbatŭ ministrulŭ o declară de agitațiă în contra statului, éră pe temeiulŭ ordonanței lui foile unguresci insultă în modŭ infamŭ memoria lui Iancu, numindu-lŭ „călĕulŭ luptei pentru libertatea maghiară“.

Cine ațîță déră, cine lovesce în sentimentele cele mai delicate ale Românilorŭ, décă nu ministrulŭ însușī prin asemenī monstruóse ordonanțe?

Vedemŭ cu părere de rĕu, că d-lŭ Perczel umblă sĕ-șī câștige și elŭ triste merite „patriotice“. Sĕ nu crédă însĕ că va terorisa pe Românī și îi va face sĕ-șī renege simțulŭ naționalŭ prin nisce mĕsurī ca acésta, care nu numai că va fi tot-déuna o pată rușinósă în analele regimelorŭ maghiare, dér este și o insultare nedémnă și josnică a memoriei unui mare bărbatŭ alŭ némului românescŭ, care a¢ī nu se mai póte apĕra în contra învinuirilorŭ monstruóse, ce i se făcŭ pe temeiulŭ ordonanței ministeriale.

La audiența din Decemvre an. tr. a Metropolitului *Mironŭ Romanulŭ*.

„Telegrafulŭ Românŭ“ din Sibiiu, vorbindŭ, într'unŭ articolŭ polemicŭ, de audiența, ce a avut'o Escelența Sa Metropolitulŭ Mironŭ *Romanulŭ* la Majestatea Sa în Decemvre anulŭ trecutŭ, când din incidentulŭ crisei ministeriale a fostŭ consultatŭ și dênsulŭ de monarchulŭ, scrie între altele:

„La audiență, precum aflămŭ, Escelența Sa Metropolitulŭ a espusŭ Majestății Sale unele din gravaminele naționale în generalŭ, ér în specialŭ gravaminele bisericei nóstre, și tare naturalŭ, că neputên-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Intreprin¢ĕtorulŭ de pompe funebre.

Novelă, de *Alecsandru Pușkin.*

(3) (Fine).

Era lunī. Prochoroff ajunsese norocosŭ la Nikitski. Când era pe lângă biserica „Inălțării Domnului“, îlŭ strigă prietenulŭ nostru Jurko, care îndată-ce îlŭ recunoscŭ, îi dori o sinceră „nópte bună“. Era deja târ¢iu. Adrianŭ se apropia tocmai de casa sa, când de-odată 'i se părù, că cine-va merse în partea aceea, deschise ușa și dispĕrù prin ea.

— „Ce sĕ fiă asta?“ cugetă dênsulŭ. „Cine vine din nou la mine? Sĕ fiă vre-unŭ hoțŭ? Cercetéză, póte, nisce amanțī pe nebunaticele mele fiice? — Acesta-i sĕmnŭ rĕu!“

Și Prochoroff era apróple sĕ cheme pe prietenulŭ sĕu Jurko într'ajutorŭ. In acelŭ momentŭ însĕ se apropiă o altă persónă de ușă și voi sĕ intre, dér când observà, că Adrianŭ se apropiă grabnicŭ de dênsa, stete pe locŭ și-șī ridică pălăria sa cea în trei colțurī. Lui Adrianŭ 'i se părù, că recunósce acéstă față, nu o putù însĕ esamina cu de-amĕruntulŭ în grabă.

— „D-vóstrĕ venițī la mine,“ ¢ise Adrian fără rĕsuflare; „poftițī decī a intra înlăuntru!“

— „Nicī o obiecțiune amice!“ ¢ise strĕinulŭ cu o voce sécă; „mergī înainte și arată óspeților tĕi drumulŭ!“

Adrianŭ nu mai avù timpŭ sĕ obiecteze nimicŭ. Pórta era deschisă, Adrianŭ începù decī sĕ urce treptele și persóna strĕină îi urmă. Lui Adrianŭ 'i se părea, că prin odăile sale umblă încóce și încolo ómenī.

„Ce lucru dracului va mai fi și acesta?“ cugetă dênsulŭ și năvăli înlăuntru. Dér aicī îlŭ părăsiră cu totulŭ picióréle.

Odaia era plină de morțī. Lumina lunei se ivì galeșŭ prin ferestrii și lumina clarŭ galbenele și vinetele lorŭ fețe, uscatele lorŭ buze, ochii lorŭ tulburī și de jumĕtate închișī, și subțirele lorŭ nasurī, carī erau scóse înafară fórte tare. Cu spaimă recunoscŭ Adrianŭ într'ênșii ómenī, carī fuseseră îngropațī de elŭ; și în óspele, pe care-lŭ condusese, elŭ recunoscŭ pe comandantulŭ de brigadă, care fusese îngropatŭ în decursulŭ acelui grozavŭ povoiu. Cu toții, bărbațī și femei, se adunară la unŭ locŭ, încungiurară pe întreprin¢ĕtorŭ, se plecară și-lŭ salutară toțī, cu escepțiunea unui sĕrmanŭ tênĕrŭ, care nu de multă vreme fusese îmormêntatŭ gratis și care, sfiiciosŭ fiindŭ și rușinându-se de sdrențele sale, nu cuteză sĕ pășéscă înainte, ci sta retrasŭ într'unŭ colțŭ. Cei-l'alțī erau bine îmbrăcațī; femeile purtau scufii cu pantlicī; acei bărbațī, carī serviseră statului, erau în uniformă, dér fețele lorŭ nu erau rase; comercianții purtau hainele lorŭ de Dumineca.

— „Ve¢ī tu, Prochoroff“, ¢ise comandantulŭ de brigadă, „în numele acestei distinse societățī, noi toțī amŭ venitŭ aicī, la invitarea ta. Numai aceia au rĕmasŭ acasă, carī n'au pututŭ veni întregī, carī suntŭ cu totulŭ dărăburițī, séu carī nu mai au piele, ci numai albele lorŭ óse“.

In acestŭ momentŭ pĕtrunse prin mulțime unŭ micŭ scheletŭ, care se apropiă de Adrianŭ. Căpățîna lui surîdea grațiosŭ întreprin¢ĕtorului de pompe funebre și vechī petece de inŭ se târĕiau după dênsulŭ încóce și 'ncolo, ca și pe unŭ sulŭ, în timpŭ ce óseele piciórelorŭ sale rĕsunau puternicŭ în înaltele și ruptele sale cisme, ca și unŭ pisălogŭ în piuóră.

— „Nu mĕ recunoscī, Prochoroff?“ ¢ise scheletulŭ. „Nu-țī aducī aminte de fostulŭ sergentŭ de gardă, de Petru Petrovicī Kurilkin, — de acela, căruia i-ai vêndutŭ tu în anulŭ 1799 celŭ dintâiu cosciugŭ — și încă unulŭ de bradŭ în loculŭ unuia de stejarŭ!“

Cu aceste cuvinte își întinse mortulŭ osósele-i brațe spre elŭ. Dér Adrianŭ își adună tóte puterile, țipă și-lŭ respinse dela sine.

Petru Petrovicī șovăi, că¢ù și se făcù țăndărī.

Unŭ murmurŭ de uimire trecù atuncī prin adunarea morțilorŭ. Ei se înfuriară îndată din causa necinstirei onórei tovarășului lorŭ, copleșiră pe Adrianŭ cu batjocurī și amenințărī, și sĕrmana gazdă, asur¢ită apróple cu totulŭ de strigătele lorŭ și înspăimântatŭ de mórte, își pierdù presența de spiritŭ, că¢ù chiar peste piciórele fostului sergentŭ de gardă și-șī perdù consciința de sine.

Lumina sórelui strălucia deja de multŭ peste patulŭ lui Prochoroff. In sfîrșitŭ deschise ochii și zări înaintea sa pe servitórea, care sufla în cărbunii mașinei de céiu: Adrianŭ își aduse cu gróză aminte de tóte întêmplările ¢ilei trecute. Truschin, comandantulŭ de brigadă și sergentulŭ îlŭ preocupau necontenitŭ. Tăcutŭ aștepta dênsulŭ

du-se espune aceste tóte la o audienţă scurtă, cum au fostū audienţele din Decemvre trecutū, *Escelenţa sa a cerutū permisiunea sĕ presente gravaminele aceste în scrisū, în unū felū de memorandū, ceea-ce Majestatea Sa i-a permisū*“.

„Telegr. Românū, constatândū, că i-s'a oferitū ast-felū Metropolitului dorita ocasiune de a informa în scrisū pe capulū statului, nu ne spune tot-odată, décă Escelenţa Sa a şi presentatū Majestăţii Sale acelū Memorandū? Şi în casū că l'a presentatū, precum trebue sĕ presupunemū, nu ne spune în ce modū a espusū într'ênsulū gravaminele nóstre?

In interesulū causei ar fi nu numai de doritū, dér chiar de lipsă, ca sĕ s'aducă la cunoscinţa publică cuprinsulū acelei espunerī a Metropolitului asupra situaţiunei, căcī, credemū, nu póte sĕ fiă secretū ceea ce unū archiereu românū comunică Majestăţii Sale cu privire la gravaminele naţionale şi bisericescī.

Unū ucazū medievalū.

Tóte foile ungurescī publică unū ucazū despoticū alū ministrului ungurescū de interne, *Perczel*, prin care se *interdice colectarea de banī pentru monumentulu lui Avramū Iancu.* Ordinaţiunea califică acéstă colectă de nepatriotică şi de *atentatū îndreptatū contra statului.* Ministrulū ordonă *secuestrarea banilorū colectaţī* şi procedură disciplinară contra acelora, carī se ocupă cu colectarea de astfelū de banī pentru acestū monumentū, precum şi pedepsirea *cu 15 dile temniţă.*

Foile ungurescī, carī aducū scirea acésta, o publică întroducêndu-o cu espresiunile infame de: „*Românii colecteză banī pentru a ridica unū monumentū călăului luptei pentru libertatea maghiară*“.

Din dieta ungară.

Din şedinţa dela 18 Martie, care a fostū una dintre cele mai sgomotóse, reproducemū aci următórele:

Raportorulū Krajcsik Ferencz: Raportéză, că deputaţii Bartha Miklos şi Holló Lajos au publicatū în n-rii dela 16 şi 17 Mai 1894 ai lui „Magyarország“ doi articulī întitulaţī: „*Corupţiune gigantică*“ şi „*Scandalū*“. (Strigărī în stânga estremă: Forte corectū! Bine au făcutū!) Primulū articulū este alū lui Hollo L., care afirmă, că cumpĕrările de diare, ce se făceau atuncī, s'au făcutū pentru scopurile guvernului (Sgomotū, nelinişte şi strigărī în stânga estremă. Aşa a şi fostū! Aşa şi este!) şi că unū samsarū, care a întrevenitū în causă, a cerutū pentru acésta dela guvernū 25,000 fl., unū altū samsarū mai mare însĕ nu s'a mulţumitū cu aşa sumă neînsĕmnată. (Strigărī în stânga estremă: Aşa a fostū!) A mai susţinutū articululū, că lucrările pentru palatulū regalū, carī sue la milióne, li-s'au datū acelora, carī au luatū parte la cumpĕrarea diarelorū opoziţionale. Totū în sensulū acesta a scrisū şi Bartha Miklos. Din însărcinarea ministrului-preşedinte de atuncī, Al. Wekerle, procurorulū superiorū r. din Budapesta a pornitū cercetare în contra deputaţilorū Hollo şi Bartha. Majoritatea membrilorū din comisiunea pentru imunitate a aflatū, că articulii conţinū unū faptū punibilū şi de aceea cerū, ca pentru numiţii deputaţī sĕ se suspendeze dreptulū de imunitate, pe când minoritatea comisiunei a presentatū dietei unū proiectū în sensū contrarū. Propune a se primi proiectulū majorităţii.

Szalay Imre: In casulū de faţă vede cea mai hotărîtă siluire politică. Unū adevĕrū mai mare, ca celū rostitū în pressă de Hollo şi Bartha nu s'a prea rostitū în dietă, dér nicī în pressă. (Mare sgomotū. Contradicerī sgomotóse în drépta. Aprobărī în stânga estremă.) Insu-şī Hieronymi a recunoscut'o în parte. (Mare sgomotū. Adevĕratū! Aşa este în stânga estremă.) De unde se subvenţionéză gazetele din capitală şi din provincià? Din fondulū de disposiţiune?

Polonyi Geza: Acelū fondū e acum în deficitū. (Ilaritate.)

Szalay Imre: Adevĕrată gónă s'a pornitū în contra deputaţilorū şi nedeputaţilorū din oposiţiă. *Procurorii semĕnă cu acei cânī, cu carī se prindū Negrii în America.* (Mare sgomotū în drépta. La ordine! La ordine! Asta nu merge! Preşedintele sună clopoţelulū şi admoniéză pe vorbitorū sĕ nu ridice atacurī „dure“ în contra autorităţilorū.)

După sgomotū şi întreruperī îndelungate, *Szalay* continuă: O parte din procurorii r. îşī caută cu pasiune pradă între oposiţionalī. Pressa guvernamentală póte ataca pe membri camerei magnaţilorū, póte ataca pe primatele ţĕrei, căcī nu i-se întêmplă nimicū; şi pe când pentru delictulū duelului cei din oposiţiá suntū numai decâtū aruncaţī în temniţă, pe atuncī dintre deputaţii guvernamentalī nicī unulū n'a fostū închisū. Acéstă siluire nu se mai póte suferi.

Luà apoi cuvêntulū Polonyi Géza, care polemisà cu preşedintele dietei într'unū sgomotū şi scandalū necurmatū. Publiculū a trebuitū sĕ fiă datū afară de pe galerii, ţinêndu-se şedinţă închisă. In urmă *majoritatea a suspendatū dreptulū de imunitate alū lui Hollo* şi *Bartha.*

SCIRILE DILEI.

8 (20) Martie.

La alegerea din Neutra. Contele Ioanū *Zichy*, candidatulū „partidei poporale“ în cerculū electoralū alū Neutrei, a datū unū apelū către tóte partidele oposiţionale, în care espune ingerinţele, corupţiunea şi presiunile guvernului din incidentulū alegerei, ce se face adī. Zichy dice între altele, că alegerea nu va decurge în ordine, decī rógă pe partidele oposiţionale sĕ trimită la acéstă alegere câte doi representanţī. Partidele oposiţionale primindū acéstă propunere au şi trimisū la Neutra pe deputaţii: Kund Jenö, Tomcsányi Lászlo, Pázmándy Dénes, Okolicsányi Lászlo, conte Albert Zay, Förster Otto, Kubinyi Jozsef şi Antonovics Jozsef.

—o—

Fortificaţiunile împrejurulū *Bucurescilorū*, precum şi linia de fortificaţii *Focşanī-Nămălósa-Galaţī* suntū aprópe de totū terminate, aşa că acum ministrulū de rĕsboiu procede la organisarea serviciului lorū internū. In scopulū acesta au fostū numiţī: Pentru fortificaţiile Bucurescilorū: generalulū Argintoianu, ca şefū-comandantū, generalulū Popescu ca comandantū alū artileriei, colonelulū M. Boteanu ca şefū alū serviciului de geniu, Oprescu ca şefū alū intendenţei. Pentru fortificaţiile Focşanī-Nămălósa-Galaţī: Generalulū Pastia ca comandantū-şefū alū regiunei, Colonelulū Gramaticescu, ca comandantū de artileriă, colonelulū Zotta ca şefū de garnisónă şi Gumanū, ca şefū de intendenţă.

—o—

Din Sĕlagiu ni-se comunică următorulū casū: „La posta din Şimleu sosise la începutulū lui Martie anulū trecutū unū pachetū „*în preţū de 100 fl.*“ la adresa venerabilului protopopū Ioanū Papiriu Popū din Siciu. După primirea recepisei postale, adresatulū trimise pe crâsnicū la postă şi cerêndū „pachetulū“ aflà, că acela este o epistolă cu cincī sigile, în care se spunea, că suntū 100 fl. Crâsniculū luà epistola şi, abătêndu-se pe la o prăvăliă din Şimleu, până sĕ-şī cumpere cele de lipsă puse scrisorile, între carī se afla şi cea cu banii, la o parte. Când sĕ ia însĕ scrisorile, cea cu banii *nu mai era nicăirī.* Omulū bànuia, că hoţulū ar fi o calfă din prăvăliă, pe care *îlū vĕduse umblândū cu scrisorile în mână.* Afacerea ajunse la judecătoriă. Calfa avea, ca martorū, unū singurū ucenicū, care mărturisì, că în adevĕrū calfa a umblatū cu scrisorile, dér éräşī le-a pusū îndĕrĕtū. Atâta a fostū de-ajunsū, pentru ca judecătoria sĕ achite calfa, ér protopopului nu-i permise nicī sĕ aducă martorī în favorulū sĕu, ci — fiind-că banii sosiţī la adresa d-sale erau meniţī pentru învĕţătorulū E. Pàusanū — îlū judecà sĕ-i plătéscă acestuia suta de florenī, deşi crâsniculū de repeţite-orī a declaratū, că scrisórea cu banii *n'a ajunsū în mâna protopopului.* Aşa s'a terminatū afacerea, pentru care protopopulū Papiriu, cunoscutū înaintea judecătorilorū ca „mare valah“, a avutū de-a umbla şi pe la tribunalulū din Zelau. Calfa *şi-a deschisū de-atuncī prăvăliă propriă* în Şimleu. De-ţī gâci acum, cine e tâlharulū? — *Intr.*“

—o—

Linia Reni-Galaţī. Guvernulū românū a admisū în principiu construirea liniei ferate Reni-Galaţī. Rĕmâne acum sĕ se încépă tratările pentru facerea joncţiunei.

„Alianţa naţionalităţilorū“.

„*Hazánk*“ dela 19 Martie scrie sub titlulū acesta unū articolū din incidentulū visitei, ce au făcut'o la Bucurescī conducĕtorii slovacī, d-nii *Stefanovicī*, *Mudron* şi *Daxner.*

Fóia ungurêscă dice, că numiţii conducĕtorī slovacī au cercetatū instituţiunile mai însĕmnate din Bucurescī însoţiţī fiindū de Brote, Popovicī, Albini şi Slavicī, luândū parte şi la o şedinţă a Academiei Române, unde secretarulū acesteia, d-lū Dimitrie Sturdza, şefulū partidului liberalū din România, i-a primitū în modū deosebitū de simpaticū.

Scopulū acestei călĕtorii n'a fostū altulū — dice „*Hazánk*“ — decâtū a încheia alianţa naţionalităţilorū în capitala română, într'unū conventiculū secretū, şi nu e imposibilū, că uniculū comandantū supremū, care sĕ se îngrijască de strategia alianţei, residă însu-şī în Bucurescī. Firele, ce mişcă politica de naţionalitate din Ungaria se vorū concentra în capitala română, lipsite de orī-ce controlă. „Hazánk“ apoi sfêrşesce:

„Ne dóre inima vĕdêndū, la ce au degeneratū lucrurile, dér suntemū siliţī a spune, că după-ce guvernulū şi partidele maghiare nicī-odată n'au luatū în seriosū cestiunea naţionalităţilorū, decâtū celū multū din tactică de partidū, orī din curteşire au atins'o în câte-o vorbire neorientată în parlamentū — acésta aşa a trebuitū sĕ fiă. Şi că aşa s'a întêmplatū, *nu Românii suntū de vină*, ci *guvernulū maghiarū şi partida liberală*, care în locū de politică de naţionalitate, face politică bisericéscă, incăerândū maghiarimea“.

Celū din urmă procesū
pentru aderenţă.

Cluşiu, 18 Martie 1895.

Adī la órele 10 $^1/_2$ s'a începutū în sala tribunalului pertractarea celui din urmă procesū pentru aderenţă în care au fostū acusaţī *16 Românī.*

Substratulū procesului l'a datū o declaraţiune de aderenţă a acusaţilorū către d-lū A. C. *Popovicī*, condamnatū în procesulū „Replicei“, şi alū cărei conţinutū se póte ceti în actulū de acusaţiune. Aderenţa a fostū publicată în „Tribuna“ din Sibiiu alū cărei redactorū responsabilū era pe atuncī Andreiu *Balteşū*, care încă a fostū acusatū în procesulū de adī.

Acusaţii au avutū de apĕrătorī pe d-nii: George *Popescu* advocatū în Turda, Dr. Gavrilă *Suciu* candidatū de advocatū şi Ioanū Russu Şirianu diaristū.

După constituirea curţii cu juraţī, s'a luatū naţionalulū acusaţilorū şi s'a cetitū actulū de acusă, care este în întregulū sĕū următorulū:

Onoratū tribunalū de pressă!

In numĕrulū 208 dela 1 Oct. 1893 alū diarului „Tribuna“, tipăritū la „Institutulū Tipograficū“ din Sibiiu, a apărutū în rubrica: „Aderenţă condamnaţilorū noştri“ o declaraţiă semnată de Teodorū Trombiţaşū şi mai mulţī consoţī. Declaraţia a fostū adresată lui Aurelū C. Popovicī, din prilegiulū condamnării sale la 4 anī închisóre pentru sĕvêrşirea delictelorū de agitare în contra naţionalităţii, şi atacarea puterii obligătóre a legii.

Declaraţia este următórea:

„Intoleranţa şovinistă te-a pusū în şirulū celorū mai marī martirī ai naţiunii nóstre românescī.

„Causa pentru care suferi, neînfrântule luptătorū, e causa întregei românimī.

„Susū stindardulū naţionalū!

„Suntemū gata la orī-ce jertfe.“

In sensulū acestei declaraţii Aurelū C. Popovicī, de „intoleranţa şovinistă a fostū condamnatū“. Cei carī au subscrisū şi au trimisū acéstă declaraţiă afirmă, că faptulū declaratū de delictū alū condamnatului Popovicī este unū faptū comis pentru causa întregei românimī, la care ei se asociază înşiraţī sub „stindardulū lorū naţionalū“, „gata la orī-ce jertfe“. Prin urmare nu numai, că aprobă faptele lui Popovicī, dér le şi prémărescū, pentru-că se declară „gata la orī-ce jertfe“ pentru causa alū cărei representantū a fostū şi Popovicī. Prin aceea, că îlū preamărescū şi îlū distingū pe Aurelū C. Popovicī, presentându-lū de martirū, condamnarea acestuia o declară de nedréptă.

In urma acestora au preamăritū fapta lui Aurelū C. Popovici, declarată din partea curţii cu juraţī de delictū circumscrisū în §§. 171 şi 172 din codulū penalū, va sĕ dică au prémăritū pe făptuitorulū unui delictū, tocma pentru-că a sĕvêrşitū delictulū. După-ce acéstă prémărire s'a făcutū cu ajutorulū tiparului, va sĕ dică, în modulū circumscrisū în §. 171 alū codului penalū, trimiţĕtorii declaraţiei au comisū delictulū circumscrisū în §. 174 alū codului penalū, care invólvă o pedépsă până la 6 lunī temniţă.

S'a pornitū decī certetarea în contra subscriitorilorū declaraţiei, ca în contra făptuitorilorū delictului, carī suntū următorii: Teodorū Trombitaşū, Iuliu Petricaşū, Ioanū Gaia, Nicolae Russu, R. Ramonţianū, Iuliu Gel Gelanū, Simeonū Nicora, Ştefanū Marişū, Simeonū Poruţiu, Valeriu Moldovanū, George Tătarū, Ioanū Giurgiu, Iónū Cadarescu, Septimiu Bas. Mureşianū, Const. Florianū, şi Iuliu B. Muresianū, locuitorī în Turda şi jurū. Totū asemenea s'a pornitū cercetare în contra lui Andreiu Balteşū, redactorulū, şi Eugenū Brote, proprietarul-editorū alū diarului „Tribuna“ pentru negligarea datorinţei lorū, de a-se îngrijì, ca în fóia lorū sĕ nu între publicaţiunī, cari invólvă pedépsă.

In decursulū cercetării, fiă-care dintre cei subscrişī în declaraţiă a recunoscutū, că semnătura este proprie; afară de Iuliu Petricaşū, Ioanū Giurgiu şi Ioanū Cadarescu, fiă-care mai recunósce şi aceea, că declaraţia a fostū scrisă şi redactată anume pentru ca sĕ fiă publicată în „Tribuna“ şi cu acéstă condiţiă au lăsat'o lui Iuliu Gel Gelanū.

Prin urmare fasiunile lui Iuliu Petricaşū şi Ioanū Giurgiu, prin care aceştia spunū, că nu au subscrisū declaraţia cu scopulū de a se trimite la „Tribuna“, în faţa fasiunilorū unanime ale celoralalţī subscriitorī

---

sĕ-lu agrăéscă servitórea şi sĕ-i anunţe resultatulū aventurei sale nocturne.

— „Câtū de greu ai dormitū, tătucă Adrianū Prochorovicī“, dise Acsinja, întindêndu-i hainele. „Vecinii tĕi, croitorulū şi păzitorulū de nópte au sositū cu scirea, că astădī e diua onomastică a inspectorului de poliţiă; dér tu pretinse-şī, sĕ dormī mai departe şi n'amū pututū sĕ te tredimū“.

— „Şi dênşii au venitū la mine dela rĕposata femee a lui Truschin?“

— „Rĕposata? Adecă dênsa a muritū?“

— „Prósto! Dér nu mi-ai ajutatū tu însă-ţī sĕ punū în ordine lucrurile necesarī pentru înmormêntarea ei?“

— „Ţi-ai eşitū din fire, tătucule? Orī dóră ameţéla dela chefulū de erī încă nu te-a părăsitū? Tu ai benchetuitū diua întrégă la acelū némţū; ai venitū chirchilitū acasă, te-ai aruncatū în patulū tĕu şi ai dormitū tunū până la acéstă óră, când clopotele sună tocmai de liturgiă“.

— „Intr'adevĕrū?“ dise veselū Adrian.

— „Firesce“, rĕspunse Acsinja.

— „Ei, apoi décă e aşa, pregătesce iute céiulū şi chiamă-mī fetiţele“.

I. Sc—u.

nu se potŭ considera, deóre-ce şi ei au fostŭ de faţă, când textulŭ declaraţiei a fostŭ predatŭ cu menirea de mai susŭ lui Iuliu Gel Gelanŭ. Ioanŭ Cadarescu, după propria afirmare n'a fostŭ de faţă, şi declaraţia s'a adusŭ la elŭ acasă, pentru-ca sĕ o subscrie. După-ce însĕ Iuliu Gel Gelanŭ a spusŭ fiă-căruia, că ce menire are declaraţia, cu cea mai mare probabilitate 'i-a spusŭ şi lui Ioauŭ Cadarescu. Dér şi altmintrelea a sciutŭ elŭ din exemple precedente, că declaraţiile acestea se publică prin diare.

Pe basa acostora pentru comiterea delictului circumscrisŭ în §. 174 alŭ codului penalŭ acusŭ pe: Teodorŭ Trombitaşŭ, Iuliu Petricaşŭ, Ioanŭ Gaia, Nicolae Russu, Romulŭ Romonţianŭ, Iuliu Gel Gelanŭ, Simeonŭ Nicora, Stefanŭ Marişŭ. Simeonŭ Poruţiu, Valeriu Moldovanŭ, George Tătarŭ, Ionŭ Giurgiu, Ioanŭ Cadarescu, Septimiu Basilŭ Mureşanŭ, Constantinŭ Florianŭ şi Iuliu Basilŭ Mureşianŭ. Deasemenea acusŭ pentru comiterea delictului circumscrisŭ în § 34 alŭ regulamentului de pressă pe Andreiu Balteşŭ, redactorŭ responsabilŭ, deóre-ce a negligatŭ împlinirea datorinţei sale, de a împedeca publicarea unei scrisorĭ punibile. Rogŭ în acelaşĭ timpŭ pe onoratulŭ presidentŭ alŭ tribunalului de pressă, ca sĕ designeze terminulŭ de pertractare alŭ acestui actŭ de acusă, sĕ-i citeze pe toţĭ aceştĭ acusaţĭ la acéstă pertractare, şi despre tóte acestea sĕ mĕ însciinţeze. Er pe onorata curte cu juraţĭ o rogŭ sĕ aducă dreptate.

In urmă observŭ, că şi în contra lui Eugenŭ Brote vréu sĕ validitezŭ acéstă acusă şi de aceea rogŭ pe onoratul tribunal sĕ aplice procedura provĕdută în §. 18 alŭ procedurii de pressă din anulŭ 1871.

Cluşiu, 18 Iunie 1894.

In absenţa procurorului supremŭ:
Jeszenszky Sándor,
locoţiitorulŭ procurorului supremŭ.

După cetirea actului de acusaţiune, acusatulŭ Simionŭ *Nicóră* cere, că acusa sĕ se cetéscă şi în limba română. Procurorulŭ însĕ află de prisosŭ acésta, căcĭ acusatii, carĭ cea mai mare parte suntŭ învĕţătorĭ, „trebue sĕ scie ungúresce“ Tribunalulŭ decĭ nu dă ascultare cererei acusatului Nicóră.

Se începe apoi procedura de dovedire în decursulŭ căreia apĕrătorulŭ *Popescu* declară, că de-órece aderenţa incriminată s'a publicatŭ în 12 Septemvre şi numai în 21 Decemvre s'a făcutŭ arătare contra ei — *afacerea este prescrisă.*

Procurorulŭ dice, că este adevĕratŭ, ca datele aceste consună, însĕ dreptŭ obiectŭ de acusă s'a pusŭ declaraţia apĕrută în 1 Octomvre 1893, prin urmare nu póte fi vorba de prescriere.

Aicĭ sĕ constată, că „Tribuna“ a publicatŭ aderenţa de două orĭ: întâia dată în 12 Septemvre, a doua óră în 1 Octomvre.

Apĕrătorulŭ *Popescu* dice, că acésta e tréba „Tribunei“ şi că din greşéla redacţiunei, acusaţii nu potŭ sĕ sufere, şi cere scoterea de sub acusă a acusaţilorŭ.

Tribunalulŭ retrăgêndu-se hotăresce, că *cererei apĕrătorului 'i se dă locŭ*, fiindŭ „Tribuna“ causa publicărei a doua, pe basa căreia s'a pornitŭ procesulŭ.

Timpulŭ apropiându se de 1 óră, preşedintele amână pertractarea faţă de *Balteşŭ* pe după amédĭ la 3 óre.

Procurorulŭ anunţă nulitate şi cere amânarea pertractării.

Apĕrătorulŭ *Russu* se ridică sĕ vorbéscă. Preşedintele însĕ îlŭ face atentŭ sĕ vorbéscă unguresce. *Russu*, după-ce a mai fostŭ odată întreruptŭ, continuă *în limba maghiară*, declarându, că se *alătură la propunerea procurorului.*

Despre sfîrşitulŭ pertractărei ve voiu avisa cu posta de mâne.

X.

Demisiunea guvernului spaniolŭ.

In Madridŭ, capitala Spaniei, domnesce de câte-va dile o adevĕrată revoluţiă, şi de alaltaerĭ a devenitŭ starea atâtŭ de critică, încâtŭ *ministeriulŭ Sagasta a fostŭ silitŭ a-şi da dimisia.* Istoria acestei crise pe scurtŭ e următórea:

Spania pórtă o luptă apróbe desperată pentru asigurarea insulei Cuba, care e posesiunea ei, dér nu are destulă putere financiară şi armată, ca sĕ ajungă la unŭ succesŭ favorabilŭ. De aceea guvernulŭ spaniolŭ printr'unŭ apelŭ s'a îndreptatŭ către toţĭ locuitorii ţĕrii, apţĭ de-a purta arme, ca sĕ intre ca voluntarĭ într'o armată nou formată, şi totodată a provocatŭ şi pe oficerĭ, ca în fruntea acestei armate sĕ plece la Cuba şi sĕ facă acolo ordine. Insĕ ministeriulŭ s'a blamatŭ cu acestŭ apelŭ, deóre-ce voluntarĭ s'au însciinţatŭ fórte puţinĭ şi, ce a indignatŭ mai multŭ opinia publică, *abia doi-trei oficerĭ* s'au declaratŭ a lua parte la acea espediţiune.

Diarele spaniole şĭ-au manifestatŭ pe faţă indignarea şi mai ales „Epoca“ „Globo“, „Resumen“ şi „Heraldo“ au atacatŭ fără cruţare pe oficerĭ, dicêndŭ, că *nu au simţŭ pentru onórea naţiunei spaniole*, ba i-au învinuitŭ chiarŭ şi cu aceea, că suntŭ *laşi.* La acésta toţĭ oficerii garnisónei din Madridŭ ţinură sfatŭ şi hotărîră a şĭ rĕsbuna asupra redacţiunilorŭ acelorŭ diare, carĭ li-au aruncatŭ în ochĭ, că suntŭ laşĭ. In 16 l. c. aprópe 300 de oficerĭ au intratŭ în redacţiunile diarelorŭ „Glob“ şi „Resumen“, bătură până la sânge pe toţĭ redactorii şi colaboratorii, carĭ au fostŭ de faţă, sparseră şi nimiciră totŭ ce le ajunse în mânĭ. Guvernorulŭ militarŭ fŭ încunosciinţatŭ despre acestŭ scandalŭ, numai după ce oficerii se retraseră în casarme.

Incidentulŭ acesta a făcutŭ o ne mai spusă sensaţiă în Madridŭ, şi locuitorii fără deosebire erau pe partea diariştilorŭ. Aceştia ţinură a doua di o consfătuire, în care hotărîră asupra mĕsurilorŭ, de luatŭ în contra oficerilorŭ. Oficerii, la rêndulŭ lorŭ, merseră în massă la guvernorulŭ militarŭ din Madridŭ şi pretinseră sĕ-i apere contra atacurilorŭ pressei. Guvernorulŭ le promise, că-i va sprijini, şi numai decâtŭ scrise ministrului de rĕsboiu, că după ce conformŭ legei penale militare, crima comisă prin ofensarea oficerilorŭ cade în sfera judecătoriilorŭ militare, sĕ intenteze procedura judecătorésca militară contra tuturorŭ acelorŭ diariştĭ, carĭ au ofensatŭ pe oficerii spaniolĭ. Ministrulŭ de resbelŭ aşternŭ causa consiliului ministerialŭ, care la rêndulŭ sĕu cerŭ părerea forului celui mai înaltŭ judetorescŭ. Acesta declară, că cestiunea aparţine incontestabilŭ judecătoriilorŭ civile şi trebue sĕ ajungă înaintea curţii cu juraţĭ. Ministrulŭ-preşedinte *Sagasta* la acésta convocă consiliulŭ ministerialŭ, care se alătură la părerea forului judecătorescŭ civilŭ, afară de *miniştri de resbelŭ şi de marină*, carĭ sprijiniră pretensiunea oficerilorŭ. Astfelŭ Sagasta declară, că între astfelŭ de impregiurărĭ nu mai póte rĕmâné în postulŭ sĕu şi că încă în decursulu dilei îşĭ va da dimisia.

In decursulŭ consiliului ministerialŭ se întêmplă şi incidentulŭ curiosŭ, că pe neaşteptate şi făr' de a-se anunţa, de-odată întră în sală mareşalulŭ *Martinez Campos*, însoţitŭ de mulţĭ oficierĭ din garnisónă, şi provocă între tumulte pe ministeriu sĕ împlinéscă dorinţele oficierilorŭ. Sagasta însĕ le comunică hotărîrea cabinetului, şi la acésta oficierii se retraseră în clubulŭ lorŭ, unde hotărîră a provoca la duelŭ pe toţĭ acei diariştĭ, carĭ i-au ofensatŭ, şi a trage sorţĭ, ca sĕ se scie, carĭ dintre ei au de duelatŭ cu diariştii.

Sagasta, după consiliu, merse la regină şi îşĭ dĕdu *dimisiunea, care fu primită.* Nu se scie, că óre va fi viitorulŭ ministru-preşedinte éraşĭ Sagasta seu Martinez Campos, cestŭ din urmă însĕ rugă pe regina, ca, pentru restabilirea ordinei, sĕ-lŭ numéscă pe elŭ *comandantŭ supremŭ alŭ Madridului*, care rugare regina i-o şi împlini.

Acum întregŭ Madridulŭ e în fierbere şi în aşteptare cum se vorŭ resolva lucrurile. Redacţiunile diarelorŭ suntŭ păzite de poliţiştĭ. Sagasta şi-a anunţatŭ dimisia şi în cameră şi în senatu.

Poporaţiunea capitalei Bucurescĭ.

Din raportulŭ biroului statisticŭ alŭ primăriei din Bucurescĭ estragemŭ următórele date asupra poporaţiunei capitalei române.

Poporaţiunea comunei Bucurescĭ se ridică la suma de *232.000* suflete, sumă, care se descompune astfelŭ:

	Bărbaţĭ	Femei
Capĭ de familie . . .	48.857—	10.614
Membri în familie . .	71.704—	100.834
Totalŭ după secsŭ . .	120.561—	111.448
In vĕrstă până la 7 anĭ	16.314—	16.427
„ „ dela 7—14 „	15.629—	15,381
„ „ „ 14—21 „	19,147—	16.352
„ „ „ 21—70 „	68.043—	61.939
„ „ de peste 70 „	1.428—	1.349
Necăsĕtoriţĭ	75.014—	54.389
Căsĕtoriţĭ	41.235—	40.212
Vĕduvĭ prin decesŭ .	3.566—	15.311
Divorţaţĭ	746—	1.536
Cetăţenĭ românĭ. . .	83.176—	72.430
Supuşĭ streinĭ . . .	20.272—	21.209
Nesupuşĭ nicĭ unei protec.	17.113—	17.801
Ortodocşĭ	90.128—	77.470
Catolicĭ, protestanţĭ .	14.598—	16.698
Mozaicĭ	15.256—	15.995
Mahomedanĭ . . .	347—	66
Alte religiunĭ . . .	232—	219
Sciu a ceti şi scrie .	70.324—	43.789
Nu sciu a ceti şi scrie	50.237—	67.659
Debitanţĭ de bĕuturĭ spirtóse	1.830—	91
Profesiunĭ liberale . .	2.061—	145
Alte profesiunĭ . . .	28.202—	2.888

Asupra acestui resultatŭ avemŭ de făcutŭ următórele observaţiunĭ: controlândŭ pe câtŭ ne-a permisŭ timpulŭ, o parte din lucrările de despoiare amŭ constatatŭ, că în carnetele de recensĕmêntŭ se găsesce înscrisă mai multă poporaţiune, decâtŭ se vede trecută în foile de despoiare.

E fórte multă probabilitate, că acestŭ lucru s'a întêmplatŭ peste tótă Capitala şi putemŭ dér afirma, că populaţiunea recensată trebue sĕ se urce până la *235.000* suflete, póte şi mai multŭ.

Din punctulŭ de vedere fiscalŭ, acestŭ resultatŭ e mai multŭ, decâtŭ satisfăcĕtorŭ. In adevĕrŭ, la 1 Decemvre, când s'a începutŭ recensĕmêntulŭ, fisculŭ numĕra în tótă Capitala numai 19.087 contribuabilĭ; décă faţă cu acéstă cifră, vomŭ pune numai cifra capilorŭ de familie bărbaţĭ, pe carĭ ni-o dă recensămêntulŭ nostru şi care este de 48.857, avemŭ deja o diferenţă simţitóre şi îmbucurătóre; deosebirea acésta cresce însĕ enormŭ, décă faţă cu cei 19047 contribuabilĭ vomŭ pune cifra bărbaţilorŭ în vĕrstă dela 21 de anĭ (când după lege începŭ a fi impcsabilĭ) şi până la peste 70 de anĭ, cifra care este de 69.471. Scădêndŭ contingentulŭ anualŭ de recruţĭ, scutiţĭ după lege şi cei pe carĭ fisculu nu-i póte urmări, totŭ rĕmâne o sumă respectabilă de imposabilĭ.

Din acestŭ punctŭ de vedere, decĭ, putemŭ fi chiar mândri de resultatulŭ obţinutŭ.

Telegramă particulară a „Gaz. Trans.“

Cluşiu, 20 Martie. In ultimulŭ procesŭ pentru aderenţe pertractatŭ ierĭ la tribunalulŭ de aicĭ, sistându-se procedura faţă cu autorii aderenţei încriminate, pertractarea s'a continuatŭ după amedĭ numai cu Andreiu Balteşŭ, care a fostŭ condamnatŭ la **5 lunĭ temniţă ordinară** pedépsă cumulativă (cu cea din 1894, Decemvre 19 începêndŭ). *Din cauţiunea „Tribunei“ se subtragŭ 300 fl.*

Scirĭ telegrafice.

Budapesta, 20 Martie. *Magnaţii liberalĭ* ţinură o conferenţă, în care hotărîră *sĕ primescă modificaţiunea*, conformŭ căreia ministerulŭ e gata a regula pe cale de ordinaţiunĭ raporturile de dreptŭ religionarŭ ale acelora, carĭ nu aparţinŭ nicĭ unei confesiunĭ recepte, nicĭ unei confesiunĭ recunoscute ca legale.

Bánffy declară, că în casulŭ, décă conferenţa va primi modificarea, atuncĭ guvernulŭ va încerca primirea ei în cameră.

Cu privire la recepţiunea Jidanilorŭ, Bánffy declară, că atâtŭ guvernulŭ, câtŭ şi cabinetulŭ va ţiné strînsŭ fără escepţiă la hotărîrile cuprinse în proiectulŭ respectivŭ.

Contrarii proiectelorŭ bisericescĭ politice de asemenea ţinură o conferenţă, şi hotărîră a vota în generalŭ *contra proiectelorŭ*, décă însĕ aceste vorŭ fi primite, atuncĭ ei hotărîră a nu face greutăţĭ primirei modificărei.

Budapesta, 20 Martie. *Partida independentă* candidéză în cerculŭ electoralŭ Tapolcza pe *Franciscŭ Kossuth.*

DIVERSE.

Femei deputaţĭ. Diarulŭ „Atlantis“ din New-York scrie, că Constituţia din statulŭ *Colorado* din America dă dreptulŭ şi la femei sĕ alégă şi sĕ fiă alese pentru Camera deputaţilorŭ. Pentru prima óră s'au alesŭ anulŭ acesta la acéstă înaltă demnitate trei dómne. Presenţa deputaţilorŭ-femei a datŭ deja prilejulŭ la diferite scene turbulente. Aşa dómna Kolly depuse în Cameră unŭ proiectŭ de lege, prin care se fixa etatea legală pentru căsĕtoria femeilorŭ, în locŭ de 16, la 21 anĭ. Pentru acestŭ proiectŭ au vorbitŭ cu mare căldură şi celelalte două femei deputate. Cu tótă oposiţia din partea deputaţilorŭ, nicĭ unulŭ nu îndrăsnea sĕ combată proiectulŭ de lege, temêndu-se de urgia femeilorŭ, care deja ocupaseră tóte tribunele. In fine unŭ deputatŭ avocatŭ, cerêndŭ cuvêntulŭ, dice, că proiectulŭ de lege cum este redactatŭ lasă multŭ de doritŭ, de-órece interdice căsĕtoria la femei, care n'au împlinitŭ 21 anĭ. Nu terminase încă deputatulŭ aceste cuvinte, şi femeile au făcutŭ atâta sgomotŭ, în câtŭ preşedintele Camerei a fostŭ nevoitŭ sĕ suspende şedinţa. La redeschiderea şedinţei unŭ altŭ deputatŭ, luândŭ cuvêntulŭ, se sue cu gravitate la tribună, propunêndŭ unŭ amendamentŭ, prin care cerea, ca etatea femeei pentru căsĕtoriă sĕ se fixeze la 50 de anĭ. Acéstă propunere provocă mare supărare între femei şi, în mijloculŭ rîsului şi alŭ sgomotului, se schimbară glume cam necuvinciόse... Diarele oraşului Denver, capitala statului Colorado, suntŭ pline de detalii despre mersulŭ politicei femeilorŭ de acolo. Multe din ele suntŭ preşedinte de comitate, leaderĭ de partide, oratorĭ de meetingurĭ, juraţĭ, şi ocupă diferite posturĭ în administraţiă. Intr'unŭ cuvêntŭ, femeile au progresatŭ în aşa modŭ, încâtŭ bărbaţilorŭ le e témă de ele. Guvernatorulŭ le respectă, democraţii le apĕră, monarchiştii le linguşescŭ, ér anarchiştii le urăscŭ, numindu-le trădătóre. Orĭ cum ar fi, femeia domnesce în Colorado. Femeile din statulŭ Nevada séu Oregon, unde se bucură totŭ de acele drepturĭ, nu se potŭ compara cu femeile din Colorado, carĭ suntŭ în tótă puterea cuvêntului femei *fin de siècle.* In garda naţională nu s'au inrolatŭ încă, dér le vomŭ vedé încă şi prin căsărmĭ. Unele facŭ propagandă, spre a se forma regimente de femei, şi decă vorŭ isbuti, vorŭ fi negreşitŭ primele femei soldaţĭ după Amazónele regelui Dahomei, cu deosebire numai, că nu vorŭ purta uniforma acelorŭ, iarna celŭ puţinŭ.

Literatură.

Lumina, organŭ eclesiastico-didacticŭ, socialŭ şi literarŭ, apare de 2-orĭ pe lună în Giula (Gyula) şi costă pe anŭ 3 fl., pe ½ anŭ 1 fl. 50 cr. Redactorŭ: D. Vonigŭ, primŭ colaboratorŭ: Prof. Dr. Elefterescu. Nr. 5 dela 5 (17) Martie a apărutŭ cu următorulŭ sumarŭ: Necesitatea predicărei în biserică în timpulŭ presinte, de Prof. Dr. Elefterescu; Predică poporală despre mărturisire, de Pr. G. Bodnariu; Ideia religiunei la diferitele popóre (fine), de I. Ţioldane; Despre căsĕtoriă, plăcerile şi suferinţele plăcerii familiare, de Prof. Dr. Elefterescu; Cronică; Concurse; Posta Red.

Proprietarŭ: **Dr Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursulŭ pieței Brașovŭ.

Din 20 Martie 1895.

Bancnote rom.	Cump. 9.72	Vênd.	9.76
Argint român.	Cump. 9.68	Vênd.	9.72
Napoleon-d'orĭ	Cump. 5.76	Vênd.	—.—
Galbenĭ	Cump. 5.75	Vênd.	5.89
Ruble rusescĭ	Cump. 131	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 60.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vênd.	101.75

Cursulŭ la bursa din Viena.

Din 19 Martie 1895.

Renta ung. de aurŭ 4% . . .	124.25
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.15
Impr. căil. fer. ung. în aurŭ 4½% .	127.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	105.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.40
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.70
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	99.25
Imprum. ung. cu premii	161.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	153.50
Renta de hârtie austr.	101 55
Renta de argint austr.	101 75
Renta de aur austr.	124.80
Losurĭ din 1860	159.50
Acții de ale Băncei austro ungare.	1097.-
Acții de-ale Băncei ung. de creditŭ.	472.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	405.25
Napoleondorĭ.	9.75½
Mărcĭ imperiale germane . . .	60.17½
London vista	123.20
Paris vista	48.87
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.75
Note italiene.	46 50